

Kraków zakwalifikował się do konkursu „Zielona stolica Europy”

2019-11-22

Kraków znalazł się w gronie 18 europejskich miast, które zakwalifikowały się do konkursu o tytuł „Zielonej stolicy Europy 2022”.

Tytuł ten to nie tylko prestiż i wyróżnienie, ale przede wszystkim ogromne zobowiązanie oraz odpowiedzialność.

Zgodnie z prognozami, w 2030 r. 60 proc. mieszkańców żyjących na Ziemi będzie zamieszkiwać miasta. W związku z tym to oni najmocniej będą odczuwać zmiany klimatu. Rekordowa liczba miast europejskich ubiegających się o tytuł świadczy o tym, że miasta mają coraz większą świadomość tego procesu i to one w szczególności powinny podjąć działania mające na celu jego spowolnienie.

Zakwalifikowanie się do grona kandydatów do tytułu „Zielonej stolicy Europy” to sygnał, że podjęte działania, mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców, wpisują się długofalową strategię, jaką powinny podejmować współczesne miasta.

W kwietniu 2020 r. poznamy grono ścisłych finalistów konkursu, którzy na przełomie maja i czerwca zaprezentują komisji swoje działania. Będzie to moment podjęcia przez jury ostatecznej decyzji. Niezależnie od wyników konkursu, miasta-kandydaci otrzymają rekomendacje dotyczące już podjętych oraz kierunku przyszłych działań.

Wstęp do wniosku aplikacyjnego „Zielona stolica Europy 2022”, złożonego przez prezydenta Krakowa Jacka Majchrowskiego:

„Kraków to miasto ze wszech stron wyjątkowe. To nie tylko dawna stolica Polski, historyczna siedziba królów, perełka architektury wpisana na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO, tłumnie odwiedzana przez turystów czy też kolebka życia akademickiego z Uniwersytetem Jagiellońskim na czele – jednej z najstarszych uczelni na świecie. Obecnie Kraków to drugie co do liczby mieszkańców i powierzchni miasto w Polsce, to prężnie rozwijająca się aglomeracja ze stale rosnącą liczbą mieszkańców. Kraków pokazuje, że można pogodzić intensywny rozwój miasta z uszanowaniem historycznego dziedzictwa. Kraków to nie skansen, to intensywnie rozwijające się miasto z wachlarzem programów w zakresie walki ze smogiem, segregacji śmieci, ochrony zasobów wodnych, spędzania czasu wolnego na terenach zieleni, nowoczesnego transportu, wspierające odnawialne źródła energii.

Żyliśmy w mieście, które w 2013 r. Europejska Agencja Środowiska określiła jako trzecie najbardziej zanieczyszczone miasto Europy. Żyjemy w kraju, w którym dominuje produkcja energii z węgla, w którym brak systemowych rozwiązań problemów energetycznych, który znajduje się na końcu listy europejskich krajów dbających o jakość powietrza. Ale czy to oznacza, że nic nie możemy robić? Nie! Miasto Kraków już od ponad dwóch dekad podejmuje wysiłki w zakresie redukcji zanieczyszczenia powietrza i chaosu planistycznego oraz budowania nowoczesnego taboru komunikacji miejskiej i wspierania rozwoju terenów zielonych.

My, krakowianie, dawno zrozumieliśmy, że sami musimy zacząć zmieniać rzeczywistość, nie czekając na systemowe rozwiązania dla całego kraju. To Kraków rozpoczął bezprecedensową w

tej części Europy akcją wymiany starych pieców i wprowadził od 1 września 2019 r. zakaz palenia paliwami stałymi. Dzięki temu inne miasta, a wraz z nimi polski rząd, zaczęły zwracać uwagę na konieczność zmian w tym zakresie. Walka o czyste powietrze to znak rozpoznawalny naszego miasta.

Ogromnym zobowiązaniem wobec kolejnych pokoleń jest planowanie przestrzenne. Miasto jako przestrzeń do życia dla coraz większej ilości ludzi, jest zagrożone presją jak najintensywniejszego wykorzystania powierzchni – często kosztem przestrzeni publicznej czy zieleni. Kraków, podobnie jak wiele miast, stał się areną inwestycyjną. Zmiana (2002 r.) rządowych przepisów regulujących należyty rozwój przestrzenny mogła spowodować duży chaos. Aby temu zaradzić, Kraków w ostatnich latach wprowadził przepisy związane z planowaniem przestrzennym, które uporządkowały sytuację i pozwalają z optymizmem patrzeć w przyszłość.

Po latach zaniedbań i niedoinwestowania działań w obszarze zieleni miejskiej, Kraków w szybkim czasie nadrobił straty – 3% budżetu miasta przeznaczone jest na zielen. To precedens w tej części Europy. Zdecydował o tym jednomyślnie, wspólny głos mieszkańców, aktywistów, radnych i prezydenta. Krakowska zielen w krótkim czasie i w każdym wymiarze – od parków kieszonkowych aż po największe zielone inwestycje w Polsce – stała się powodem do dumy dla krakowian. Jednocześnie Kraków najszybciej w Polsce powiększa ogólnodostępne zasoby zieleni należące do miasta, czyli do nas wszystkich. W 2016 r. miasto wykupiło tereny pod zielen za kwotę około 9,2 mln euro, co jest 15-krotnym wzrostem w stosunku do roku 2014. To prawdziwa zielona rewolucja w tej części Europy!

Problemy miast to również problemy transportowe. Kraków jako lider w tej części Europy pierwszy wprowadził Strefę Czystego Transportu (SCT), a ponad 73% pojazdów komunikacji miejskiej spełnia normy Euro 6 lub jest zeroemisyjne. Ograniczenia dla samochodów osobowych – to temat trudny, ale bardzo ważny, dlatego Kraków jest areną starć dawnego i nowego myślenia o przestrzeni. Każda odzyskana przestrzeń jest oddawana pieszym i rowerzystom.

Kraków to miasto wielu kontrastów. Z jednej strony miasto o wyjątkowej historii, architekturze, unikatowym dziedzictwie kulturowym. Z drugiej – to miasto w okresie intensywnego rozwoju, tłumnie oblegane zarówno przez turystów, jak i inwestorów. To miasto, do którego w latach 60. ubiegłego wieku został przyłączony ogromny (prawie 1000 ha) obszar przemysłowy z kombinatem metalurgicznym, którego działalność nie pozostała bez znaczenia dla jakości powietrza w naszym mieście.

Kraków jako wielowiekowa stolica kultury i nauki dalej chce być liderem, również w zakresie innowacyjnych rozwiązań dbania o dobro naszej planety. Mimo wielu przeciwności związanych z brakiem systemowych rozwiązań dla całego kraju, Kraków konsekwentnie realizuje programy, które prowadzą nas do celu, jaki stawia sobie wiele europejskich miast – rozwijając się, zachowując tożsamość miejsca, z jednoczesną dbałością o przyszłość.

Dodatkowym wyzwaniem Krakowa jest również usytuowanie geograficzne. Żyjemy w mieście, które leżąc w dolinie Wisły, z trzech stron otoczone jest wzniesieniami terenu, skutecznie ograniczającymi naturalną cyrkulację powietrza. Realizowane przez miasto programy

transformacji w kierunku zeroemisyjnej i zielonej przestrzeni publicznej, w tym pierwsza w Polsce strefa SCT, wymiana palenisk czy zakaz używania paliw stałych, powinny stać się sygnałem zmian dla innych miast.

Punktem wyjściowym rozwoju miasta musi być poszanowanie środowiska naturalnego i naszego największego skarbu dla kolejnych pokoleń – wody. Gospodarka odpadami i ściekami, przy jednoczesnej dbałości o piękno i naturalność naszych rzek czy zwiększanie retencji wody, to kosztowne i trudne do wdrożenia projekty, które Kraków wprowadza w tym zakresie na europejskim poziomie. Adaptacja do zmian klimatu dla nas, krakowian, oznacza również poprawę w zakresie produkcji energii. Emisje gazów cieplarnianych, pomimo intensywnego rozwoju miasta, mają w Krakowie charakter malejący, a plan zakłada do roku 2030 ich redukcję o 30%.

My, krakowianie, mamy ogromne szczęście, posiadając na swoim terenie wiele cennych przyrodniczo terenów, o które dbamy z myślą o kolejnych pokoleniach. Ze względu na bardzo wysokie walory przyrodnicze, ponad 5 500 ha terenów zielonych zostało objętych różnymi formami ochrony przyrody. Aż 75% terenów zieleni publicznej ma charakter zbiorowisk zbliżonych do naturalnych. Jedną z największych nadziei na zatrzymanie zmian klimatycznych jest intensywne zwiększanie powierzchni lasów, dlatego Kraków realizuje projekt mający na celu w najbliższych latach dwukrotne zwiększenie powierzchni leśnej.

Miasto Kraków to miasto przemian, którego największą siłą i wartością są mieszkańcy. Krakowianie z otwartością uczestniczą w konsultacjach i panelach dyskusyjnych na temat przyszłości miasta, biorąc czynny udział w decydowaniu o charakterze i zakresie wprowadzanych w mieście zmian. Kraków to miasto, które niosąc historyczny bagaż doświadczeń, dzielnie stawia czoła aktualnym wyzwaniom, stając się często wzorem do naśladowania dla innych miast w Polsce, ale również i w Europie Środkowo-Wschodniej.

Aplikacja do miana Zielonej Stolicy Europy jest szansą na wsparcie Krakowa w dążeniu do zmiany nie tylko samego miasta, ale i całej Polski i tej części Europy, która właśnie teraz decyduje, jaką drogą podążać. Kraków kosztem wielu wyrzeczeń wszedł na tę drogę i mimo pokusy pójścia na skróty, wykazuje się uporem w dążeniu do celu. Kraków jest w trakcie przemian. Przemian, które powinny być wzorem dla innych miast, zwłaszcza dla tych o podobnej spuściźnie historyczno-geopolitycznej.

Kraków pokazuje i chce pokazywać nadal, że można i że warto!”

[Declaration on Honour](#)

[Mayoral Declaration](#)

[Indicators](#)

[City Introduction and Context](#)

**Magiczny
Kraków**

[Good Practices](#)